

УДК 342.351.74 (075.8)

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-3-5>**Єсімов Сергій Сергійович,**

кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін,
Львівський державний університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9327-0071>

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Анотація. Поліцейська діяльність є складною та багатогранною галуззю, що вимагає від спеціалістів глибокого розуміння нормативно-правового середовища, аналітичних здібностей та ефективної взаємодії з громадськістю. Динамічні зміни в суспільстві, технологічний прогрес та нові виклики змушують поліцію постійно адаптуватися та розвивати ефективні заходи для забезпечення публічної безпеки та порядку. У даному контексті розглядаються питання цифрової трансформації та модернізації форм і методів контролю та нагляду у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку, впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових технологій найближчого майбутнього. Розглянуто основні форми та методи (загальні та спеціальні) контролю та нагляду, які мають перспективу застосування за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій у розглянутій сфері. Наукове пізнання суті та змісту проблеми адміністративно-правового та інформаційно-правового забезпечення публічної безпеки та порядку дозволяє охарактеризувати об'єкт та предмет правового регулювання даної сукупності відносин, що становить теоретико-методологічну основу розробки адміністративно-правового забезпечення контролю та нагляду у даній сфері. Відзначено деякі позитивні умови та фактори, що впливають на впровадження сучасних інформаційних технологій при застосуванні форм та методів (загальних та спеціальних) контролю та нагляду. Концептуальне конструювання системи контролю та нагляду щодо діяльності органів Національної поліції забезпечення публічної безпеки та порядку представляє складність через багатоаспектність і передбачає розробку теоретико-методологічних питань, адміністративно-правового та інформаційно-правового механізму, основних напрямів, форм і методів реалізації інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: інформаційні технології, штучний інтелект, безпека дорожнього руху, зброя, системи розпізнання, інформаційні системи МВС.

Yesimov Serhii. CONTROL AND SUPERVISION OF THE POLICE IN THE FIELD OF ENSURING PUBLIC SAFETY AND ORDER IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

Abstract. Policing is a complex and multifaceted field that requires specialists to have a deep understanding of the legal environment, analytical skills and effective interaction with the public. Dynamic changes in society, technological progress and new challenges force the police to constantly adapt and develop effective measures to ensure public safety and order. In this context, issues of digital transformation and modernization of forms and methods of control and supervision in the field of ensuring public safety and order; implementation of the latest information and communication technologies and digital technologies of the near future are considered. The main forms and methods (general and special) of control and supervision, which have the prospect of application through the use of information and communication technologies in the considered field, are considered. Scientific knowledge of the essence and content of the problem of administrative-legal and informational-legal provision of public security allows to characterize the object and subject of legal regulation of this set of relations, which constitutes the theoretical and methodological basis for the development of administrative-legal provision of control and supervision in this area. Some positive conditions and factors affecting the implementation of modern information technologies in the application of forms and methods (general and special) of control and supervision are noted. The conceptual design of the system of control and supervision over the activities of the National Police bodies ensuring public safety and order is complex due to its multifaceted nature and involves the development of theoretical and methodological issues, administrative-legal and information-legal mechanism, main directions, forms and methods of implementation of information and communication technologies.

Key words: information technologies, artificial intelligence, traffic safety, weapons, recognition systems, information systems of the Ministry of Internal Affairs.

Вступ. Реалізація Угоди про асоціацію України та Європейського Союзу торкається всіх інститутів держави. Змінюється суспільство, функції держави, змінюються функції правоохоронних органів. Практичне вирішення завдань, які стоять перед державою, неможливо без глибокого і всебічного, науково обґрунтованого осмислення сутності та кардинальних тенденцій розвитку інститутів держави. Проблема управління державою позначила особливе місце Національної поліції. Процес інтеграції поліції у співтовариство правоохоронних органів ЄС вимагає ознайомлення з теорією та практикою організації та діяльності поліцейських відомств країн ЄС, оскільки поліція відіграє головну роль у забезпеченні внутрішньої безпеки країни. На поліцію як одну з важливих складових державного механізму покладається виконання багатьох функцій, у тому числі й забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян, охорона громадського порядку та боротьба зі злочинністю.

Питання контролю та нагляду поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку розглядали науковці: О. Бандурка, А. Василюшин, С. Гусарев, Е. Демський, В. Заросило, Р. Калюжний, М. Ковалів, В. Курило, Р. Мельник, О. Остапенко, В. Фатхутдінов, Х. Ярмачі, О. Ярмиш тощо. На сьогодні питання контролю і нагляду поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку в умовах цифрової трансформації потребує вивчення з погляду на досвід країн ЄС.

Метою статті є дослідження контролю та нагляду поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку в умовах цифрової трансформації.

Матеріали та методи. Методологічну та теоретичну основу дослідження складають вітчизняні та зарубіжні наукові роботи в галузі теорії права, держави, її функцій, форм і механізму, а також праці, які стосуються суті поліції, форм та методів поліцейської діяльності. Враховуючи загальнотеоретичний аспект дослідження, у роботі використовувалися загальнонаукові методи пізнання. Поряд із цим застосовувалися методи: історико-пра-

вовий, формально-логічний, порівняльно-правовий, системно-структурний, системно-функціональний, метод моделювання та інші. Стаття написана на основі сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій про соціальний характер функцій правової демократичної держави, у тому числі правоохоронних, про місце та роль поліції в їх реалізації, про зміст, форми та методи поліцейської діяльності щодо контрольних і наглядових функцій в умовах цифрової трансформації. Дослідження спирається на аналіз адміністративного та інформаційного законодавства країн Європейського Союзу, що регламентує діяльність поліції. У статті враховано постанову Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 р. № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» [1]. Розглядаються теоретичні проблеми контролю та нагляду поліції в умовах цифрової трансформації.

Результати. Одним з ключових напрямів державної політики в Україні є забезпечення публічної безпеки та порядку, про що свідчать Стратегія національної безпеки України [2]. З ряду завдань, поставлених для досягнення мети забезпечення державної та публічної безпеки, які мають можливість реалізації в адміністративно-правових відносинах, слід зазначити: виявлення та припинення кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом зброї, боєприпасів, вибухових речовин, наркотичних засобів, психотропних речовин та їх прекурсорів; підвищення безпеки дорожнього руху; підвищення ефективності заходів запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Зазначені завдання можуть реалізовуватись у контексті адміністративно-правових відносин за допомогою здійснення контролю та нагляду органами Національної поліції.

До таких важливих видів контрольної та наглядової діяльності слід віднести: нагляд за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог законодавства України у сфері безпеки дорожнього руху поліцейськими Національної поліції; нагляд і контроль за забезпечен-

ням безпеки автомобільних доріг; контроль (нагляд) у сфері діяльності, пов'язаної з обігом прекурсорів наркотичних засобів та психотропних речовин; контроль за оборотом вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами боєприпасів, патронів до зброї, збереженням та технічним станом бойової службової зброї, яка перебуває у тимчасовому користуванні у фізичних і юридичних осіб, за дотриманням фізичними і юридичними особами законодавства щодо обігу зброї.

Ефективність виконання органами Національної поліції контрольних і наглядових функцій у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку значною мірою залежить від правильності вибору форм і методів контролю та нагляду. Серйозну проблему їх застосування становить відсутність в адміністративно-правовій науці єдиного підходу до визначення понять «форма контролю та нагляду» та «метод контролю та нагляду», до критеріїв їхнього розмежування. Складно встановити правову природу контрольних (наглядових) заходів та дій.

Під формами контролю та нагляду розуміється діяльність органів Національної поліції та їх посадових осіб при здійсненні державних функцій з контролю та нагляду, що включає контрольні-наглядові заходи, а під методами контролю і нагляду – характер управлінського впливу [3, с. 462].

В Україні активно формується та використовується законодавче регулювання відносин, що виникають у зв'язку із розвитком цифрової економіки. Вченими зазначається, що у сфері правового регулювання виникли відносини: суб'єктами яких стали «цифрові особи»; пов'язані з юридично значущою ідентифікацією особи у віртуальному просторі; що виникають у зв'язку з реалізацією прав людини у «цифровому просторі»; пов'язані із застосуванням робототехніки; пов'язані з використанням інформаційних баз даних; пов'язані з реалізацією державних функцій у

віртуальному просторі та їх переведенням у цифрову форму тощо [4, с. 307].

У зв'язку з цим закономірним є трансформація в умовах цифрової економіки правових форм і методів контролю та нагляду, у тому числі у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. Це безпосередньо обумовлено впровадженням інформаційних технологій у контрольну та наглядову діяльність органів Національної поліції.

Виходячи з аналізу практики країн ЄС та досвіду України найбільш затребуваними на даний час у сфері, що досліджується є інформаційні системи розпізнання, безпілотні літальні апарати та технології штучного інтелекту.

Серед передових інформаційних систем слід виділити Єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів та міжвідомчі інформаційні системи (наприклад, система «Аркан»), що дозволяють обробляти велику кількість інформації у базах даних [5]. Такі системи можуть бути застосовані в будь-якому із згаданих видів контрольної-наглядової діяльності органів Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. В Україні є позитивний досвід впровадження та використання.

У практичній діяльності успішно застосовуються: автоматизована інформаційна система оперативного призначення єдиної інформаційної системи МВС України, яка дозволяє створити єдиний інформаційний простір і забезпечити інформаційний обмін між органами державної влади; Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ та перелік пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів дозволяє здійснювати міжвідомчу службову електронну взаємодію, отримувати інформацію із загальних баз даних; Єдиний реєстр зброї [6; 7]. За допомогою даної системи автоматично відстежуватиметься шлях кожної одиниці зброї, що випускається в країні, від заводу до кінцевого користувача, у тому числі патронів до зброї.

Виходячи з можливостей автоматизованої інформаційної системи оперативного призначення єдиної інформаційної системи МВС та Системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, також системи інтеперабельності в Україні (система «Трембіта»), вони є і можуть стати однією з важливих інструментів при реалізації такої форми контролю та нагляду, як документарна перевірка [8].

Серед загальних методів контролю та нагляду вони можуть бути застосовні щодо превентивних заходів у вигляді інформування. Єдиний реєстр зброї – електронна система Національної поліції для здійснення контролю за обігом зброї дозволить ефективніше застосовувати такий спеціальний метод, як дистанційний контроль (моніторинг).

Нововведенням у здійсненні контролю та нагляду є застосування безпілотних літальних апаратів в підрозділах поліції. Правове регулювання їх застосування у секторі правоохоронної діяльності фактично починає формуватися. Однак практика їх використання в Україні є, на що вказують дослідження О. Бандурки, С. Науменка, Т. Шевченка [9].

Безпілотні літальні апарати (далі – БпЛА) використовувалися при забезпеченні публічної безпеки та порядку у нагляді патрульною поліцією за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог законодавства України в галузі безпеки дорожнього руху; нагляді та контролі за станом авто доріг.

Контроль та нагляд за забезпеченням безпеки автомобільних доріг з використанням безпілотних літальних апаратів має перспективи розвитку за напрямками: контроль за станом доріг; використання БпЛА допомагає вирішити завдання, що дозволяють ухвалити правильні управлінські рішення, як моніторинг вулично-дорожньої мережі міста; аерофотозйомка автомобільних доріг та залізниць, придорожньої обстановки; облік та моніторинг доріг, об'єктів придорожньої інфраструктури; оцінка стану доріг; створення цифрової картографічної основи дорожньо-транспортної інфраструктури; створення аерофотознімків при проектуванні, експлу-

атації та будівництві доріг; оперативний моніторинг; використання БпЛА дозволить у найкоротші терміни у разі виникнення надзвичайних ситуацій виявити загрози безпеці громадян.

У зв'язку з цим нову інтерпретацію у зазначеній сфері можуть одержати спеціальні методи контролю та нагляду – дистанційний контроль (моніторинг), контроль-наглядові дії у формі огляду.

При здійсненні нагляду за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог законодавства у сфері безпеки дорожнього руху можливість використання безпілотних літальних апаратів для виявлення порушень правил дорожнього руху закріплено у главі 3.2 «Технічні можливості поліцейських безпілотних літальних апаратів щодо контролю за дорожнім рухом, проведення огляду місця події та фіксації доказової інформації» Методичних рекомендацій МВС України «Особливості застосування безпілотних літальних апаратів органами та підрозділами поліції» [10].

Однак детальної регламентації порядку та правил їх використання немає. Хоча до безпілотних літальних апаратів фактично можуть бути прикріплені спеціальні технічні прилади, які дозволяють фіксувати швидкість руху транспортних засобів, дотримання дорожньої розмітки, дорожньо-транспортні пригоди. Використання безпілотних літальних апаратів дозволить удосконалити спеціальний метод контролю та нагляду – інструментальне обстеження.

У зв'язку з цим є можливим їх використання при застосуванні такої форми контролю та нагляду, як спостереження за дотриманням обов'язкових вимог, та спеціальних методів – реалізація контрольних та наглядових дій у вигляді огляду та інструментального обстеження.

Правове регулювання застосування технологій штучного інтелекту у контрольній та наглядовій діяльності органів Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку знаходиться на стадії становлення. Концепція розвитку штучного інтелекту передбачає можливість застосування

для підвищення якості надання адміністративних послуг, зниження витрат на їх надання [11]. В Україні успішної практики реалізації у контрольній та наглядовій діяльності немає, за винятком практики впровадження технології розпізнавання осіб, але така практика існує в країнах Європейського Союзу, які готові надати необхідну технічну документацію, обладнання та провести навчання поліції.

Виходячи з аналізу європейської практики, перспективними, які можуть вплинути на розширення можливостей застосування форм і методів контролю та нагляду у сфері правоохоронній сфері, є технологія розпізнавання осіб, інтелектуальна транспортна система та програмні роботи-помічники.

Технологія розпізнавання осіб є системою зі штучним інтелектом, який здатний до машинного навчання, самостійного збору та аналізу великих обсягів даних. Така технологія може ефективно сприяти здійсненню в Україні (з урахування позиції Європейського Суду з прав людини [12]) державного нагляду за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог законодавства України щодо безпеки дорожнього руху; контролю (нагляду) у сфері діяльності, пов'язаної з обігом прекурсорів наркотичних засобів і психотропних речовин; контролю за обігом вогнепальної зброї, боеприпасів, патронів до зброї, збереженням та технічним станом службової зброї, яка перебуває у тимчасовому користуванні у фізичних і юридичних осіб, за дотриманням фізичними і юридичними особами законодавства України в галузі обігу зброї; спостереження за суб'єктами, які беруть участь у незаконному обороті наркотичних і психотропних речовин.

Технологія розпізнавання осіб може набути поширення при застосуванні такого загального методу контролю та нагляду, як аналіз отриманих результатів моніторингу та спеціального методу – дистанційного контролю (моніторингу).

Інтелектуальна транспортна система – це система, що інтегрує сучасні інформаційні, комунікаційні та телематичні технології, технології управління та призначена для автоматизованого пошуку та прийняття максимально

ефективних сценаріїв керування транспортною системою регіону, конкретним транспортним засобом або групою транспортних засобів з метою забезпечення заданої мобільності населення; максимізації показників використання дорожньої мережі; підвищення безпеки і ефективності транспортного процесу; комфортності для водіїв та користувачів транспорту [13].

В Україні основним документом, який регламентує впровадження інтелектуальних транспортних систем, є Державна програма підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 року Державна цільова економічна програма розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018–2023 роки, реалізація, яких призупинена у зв'язку з воєнним станом.

Передбачається, що інтелектуальна транспортна система володітиме функціями відеоспостереження, моніторингу параметрів транспортних потоків, метеомоніторингу, світлофорного керування, інформування учасників дорожнього руху за допомогою динамічних інформаційних табло та знаків змінної інформації, моніторингу екологічних параметрів, ваго-габаритного контролю транспортних засобів.

Наразі вказана технологія впроваджується у 4 областях, які стали пілотними майданчиками. Враховуючи багатофункціональність інтелектуальних транспортних систем, слід зазначити, що вони можуть отримати широку реалізацію у методах здійснення контролю та нагляду. По-перше, у здійсненні дистанційного контролю (моніторингу) та подальшому аналізі отриманих результатів моніторингу; по-друге, у контрольній-наглядовій діяльності як інструментальне обстеження.

Програмні роботи-помічники у світовій практиці використовуються з метою полегшення прийняття та винесення рішення у справі. На сучасному розвитку інформаційних технологій вони застосовуються в судовій діяльності. Однак, враховуючи специфіку контрольної та наглядової діяльності органів Національної поліції України, яка включає

повноваження органів Національної поліції щодо винесення рішення у справі та призначення покарання за адміністративне правопорушення, зазначені технології штучного інтелекту можуть використовуватися при здійсненні нагляду за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог законодавства України у сфері безпеки дорожнього руху.

Технології можуть застосовуватися у порядку спрощеного провадження, коли адміністративне покарання призначається поліцейськими патрульної поліції без складання протоколу про адміністративне правопорушення у випадках, передбачених ст. 258 «Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається» Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Фактично такі роботи-помічники здатні в автоматизованому режимі обробляти інформацію, отриману з пристроїв фото та відео фіксації, та на її основі формувати постанови про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху. Міра адміністративного покарання (розмір штрафу) формуватиметься системою в автоматизованому режимі за допомогою аналізу існуючої практики застосування, що забезпечуватиме об'єктивність та неупередженість рішення у конкретній справі.

Аналогічні можливості роботів-помічників можуть бути застосовні при реалізації загальних методів контролю та нагляду, як процесуальне (процедурне) документування контрольних і наглядових заходів, контрольних та наглядових дій, зокрема при складанні актів перевірки, а також аналіз отриманих результатів під час моніторингу. Вони можуть сприяти об'єктивній вибірці об'єктів контролю та нагляду при застосуванні ризикорієнтованого підходу. Роботи-помічники дозволять з більшою точністю проведення в деяких випадках контрольних і наглядових дій у вигляді експерименту у віртуальному просторі.

Однак реальне впровадження зазначених інформаційних технологій у контрольну та наглядову діяльність органів Національної поліції щодо забезпечення публічної без-

пеки та порядку, у контексті цифровій трансформації форм і методів контролю, можливе за наявності позитивних умов і чинників. Умова – це обставина, від якої щось залежить; обстановка, у якій відбувається, здійснюється щось. Чинник – це момент, істотна обставина у процесі або явище.

Ключовою умовою впровадження даних інформаційних систем при застосуванні форм і методів контролю та нагляду є ступінь розробленості та розвитку правового регулювання, а фактори є рушійним чинником впровадження інформаційних технологій.

До позитивних факторів, що стимулюють впровадження інформаційних технологій, у тому числі трансформації форм і методів контролю та нагляду, слід віднести: формування нового світогляду щодо цифровізації суспільства; поява нових цифрових відносин, які раніше не вимагали врегулювання; постійне зростання обсягів інформації, що диктує необхідність довгострокового мережевого зберігання. Загалом умови застосування інформаційних технологій у контрольній та наглядовій діяльності органів Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку мають позитивну оцінку.

Однак є суттєві недоліки та прогалини, які потребують усунення. У більшості правове регулювання представлено рядом актів програмного характеру, що недостатнє для ефективного використання інформаційних технологій. Вони лише встановлюють загальні завдання, напрями, принципи розвитку та використання інформаційних технологій, а правова регламентація порядку та правил використання більшості розглянутих технологій відсутня.

Відсутнє правове регулювання використання технологій розпізнавання осіб, яке гарантувало б захист прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина. У зв'язку з цим необхідна розробка етичних норм застосування даної системи у правоохоронній діяльності, в яких обов'язково слід передбачити цілі та умови застосування зазначеної технології, гласність її застосування, а також відповідальність за шкоду, заподіяну нею.

У правовій дійсності України сформувалися необхідні позитивні фактори та базові умови, які дозволяють впроваджувати інформаційні технології у контрольну та наглядову діяльність органів Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

Висновки. Необхідно зазначити що, у сфері контролю та нагляду за забезпеченням публічної безпеки та порядку інформаційні технології у діяльності Національної поліції:

– знаходять відображення у такій формі контролю та нагляду, як документарна перевірка та спостереження за дотриманням обов'язкових вимог;

– використовуються при застосуванні загального методу контролю та нагляду, як проведення профілактичних заходів і спе-

ціальних методів, як дистанційний контроль (моніторинг) та контроль-наглядові дії у формі огляду та інструментального обстеження;

– можуть застосовуватися для реалізації загальних методів контролю та нагляду щодо аналізу отриманих результатів у ході моніторингу та процесуального документування контроль-наглядових заходів і контроль-наглядових дій, при реалізації спеціальних методів, як дистанційний контроль (моніторинг) у контексті ризик-орієнтованого підходу, контроль-наглядові дії у вигляді інструментального обстеження та експерименту.

У зв'язку з розвитком інформаційних технологій дослідження зазначеної тематики доцільно проводити постійно.

Список використаних джерел:

1. Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 р. № 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-%D0%BF#Text>.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

3. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник. Остапенко О. І., Ковалів М. В., Гулак Л. С. та ін.; Вид. 2-е, доповнене. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.

4. Інформаційне право України: навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, О. Г. Ярема. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.

5. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>.

6. Про затвердження Положення про автоматизовану інформаційну систему оперативного призначення єдиної інформаційної системи МВС: Наказ МВС України від 20.10.2017 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1433-17#Text>.

7. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС України від 10.01.2022 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#Text>.

8. Регламент роботи системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта». URL: <https://se.diia.gov.ua/uploads/documents/52.pdf>.

9. Бандурка О. М., Науменко С. М., Т. В. Шевченко. Нормативно-правове регулювання експлуатації безпілотних авіаційних комплексів при виконанні завдань національної поліції України. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 336–353.

10. Особливості застосування безпілотних літальних апаратів органами та підрозділами поліції: методичні рекомендації / А. А. Саковський, С. М. Науменко, С. І. Кравченко, І. М. Єфіменко та ін. Київ: Національна академія внутрішніх справ. 2022. 72 с.

11. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>.

12. ЄСПЛ оцінив застосування державою технології розпізнавання обличчя на відповідність вимогам Конвенції: деталі. Юридична газета. 20 вересня 2023 р. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/espl-ociniv-zastosuvannya-derzhavoyu-tehnologiyi-rozpoznannya-oblichchya-na-vidpovidnist-vimogam-k.html>.

13. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 р. № 430-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>.

References:

1. Pro prypynennya zakhodiv derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu) i derzhavnoho rynkovoho nahlyadu v umovakh voyennoho stanu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 13.03.2022 r. № 303 [On the termination of measures of state supervision (control) and state market supervision under martial law: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 03.03.2022 No. 303]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
2. Pro rishennya Rady natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrayiny vid 14 veresnya 2020 roku «Pro Stratehiyu natsional'noyi bezpeky Ukrayiny»: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 14.09.2020 r. № 392/2020 [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020 «On the National Security Strategy of Ukraine»: Decree of the President of Ukraine dated September 14, 2020 No. 392/2020]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> [in Ukrainian].
3. Ostapenko, O.I. Kovaliv, M.V., & Hulak, L.S. et al. (2021). *Administratyvne pravo Ukrayiny (zahal'na chastyna): navchal'nyy posibnyk [Administrative law of Ukraine (general part): study guide]*. L'viv: SPOLOM [in Ukrainian].
4. Kovaliv, M.V., Yesimov, S.S., & Yarema, O.H. (2022). *Informatsiyne pravo Ukrayiny: navchal'nyy posibnyk [Information law of Ukraine: study guide]*. L'viv: L'vivs'kyy derzhavnyy universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro yedynu informatsiynu systemu Ministerstva vnutrishnikh sprav ta pereliku priorytetnykh elektronnykh informatsiynykh resursiv yiyi sub"yektiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 14.11.2018 r. № 1024 [On the approval of the Regulation on the unified information system of the Ministry of Internal Affairs and the list of priority electronic information resources of its subjects: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 14, 2018 No. 1024]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro avtomatyzovanu informatsiynu systemu operatyvnoho pryznachennya yedynoyi informatsiynoyi systemy MVS: Nakaz MVS Ukrayiny vid 20.10.2017 r. № 870 [On the approval of the Regulation on the automated information system for the operational purpose of the unified information system of the Ministry of Internal Affairs: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated October 20, 2017 No. 870]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1433-17#Text> [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro funktsional'nu pidsystemu «Yedynyy reyestr zbroyi» yedynoyi informatsiynoyi systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav: Nakaz MVS Ukrayiny vid 10.01.2022 r. № 2 [On the approval of the Regulation on the functional subsystem «Unified weapon register» of the unified information system of the Ministry of Internal Affairs: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated January 10, 2022 No. 2]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#Text> [in Ukrainian].
8. Rehlament roboty systemy elektronnoyi vzayemodiyi derzhavnykh elektronnykh informatsiynykh resursiv «Trembita» [Regulations of the system of electronic interaction of state electronic information resources «Trembita»]. Retrieved from: <https://se.diiia.gov.ua/uploads/documents/52.pdf> [in Ukrainian].
9. Bandurka, O.M., Naumenko, S.M., & Shevchenko, T.V. (2024). Normatyvno-pravove rehulyuvannya ekspluatatsiyi bezpilotnykh aviatsiynykh kompleksiv pry vykonanni zavdan' natsional'noyi politysiyi Ukrayiny. [Normative and legal regulation of the operation of unmanned aircraft systems in the performance of the tasks of the National Police of Ukraine]. *Visnyk kryminolohichnoyi asotsiatsiyi Ukrayiny – Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*. 1 (31). 336–353 [in Ukrainian].
10. Osoblyvosti zastosuvannya bezpilotnykh lital'nykh aparativ orhanamy ta pidrozdilamy politysiyi: metodychni rekomendatsiyi (2022) / A. A. Sakovs'kyi, S. M. Naumenko, S. I. Kravchenko, I. M. Yefimenko ta in. [Peculiarities of the use of unmanned aerial vehicles by police bodies and units: methodological recommendations]. Kyiv: National Academy of Internal Affairs [in Ukrainian].
11. Pro skhvalennya Kontseptsiyi rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukrayini: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 02.12.2020 r. № 1556-r. [On the approval of the Concept for the Development of Artificial Intelligence in Ukraine: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 02.12.2020 No. 1556]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
12. YESPL otsinyv zastosuvannya derzhavoyu tehnolohiyi rozpiznavannya oblychchya na vidpovidnist' vymoham Konventsiyi: detali. Yurydychna hazeta. 20 veresnya 2023 r. [The ECtHR assessed the state's use of facial recognition technology for compliance with the requirements of the Convention: details. Legal newspaper. 20.09.2023 r]. Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/golovna/espl-ociniv-zastosuvannya-derzhavoyu-tehnolohiyi-rozpiznavannya-oblychchya-na-vidpovidnist-vimogam-k.html> [in Ukrainian].
13. Pro skhvalennya Natsional'noyi transportnoyi stratehiyi Ukrayiny na period do 2030 roku Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 30.05.2018 r. № 430-r. [On the approval of the National Transport Strategy of Ukraine for the period up to 2030 Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 430-r of 05.30.2018]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text> [in Ukrainian].